

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejárattól balra az udvarban. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 357.

ELŐFIZETÉS: Helyben a. évre 12 frt, 1/4 évre 8 frt, 1/2 évre 5 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 5 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RESZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Meghívó.

Az aradvárosi szabadelvű párt vasárnap, felyó hó 8-án délelőtt fél 12 órakor a Krispin-féle teremben

közgyűlést tart,

melynek tárgysorozata a következő:

1. Elnöki előterjesztés.
2. A szervezeti szabályzat előterjesztése.
3. Az üresedésben lévő elnöki állás betöltése.
4. Indítványok.

A párt igen tisztelt tagjait felkérjük, hogy a közgyűlésen minél nagyobb számban megjelenjenek.

Arad, 1896. november 4.

Az aradvárosi szabadelvű párt elnöksége.

A kvóta.

— Fővárosi levél. —

A kiegyezési tárgyalásról egyik fővárosi tudósítónk jól értesült körökből nyert információk alapján következőket írja lapunknak:

Budapest, november 5.

Az ellenzéki pártok részéről több felfang-, mint szerencsével kortesjelszó gyanánt világgá bocsájtott kvóta kérdésen a szabadelvű párt jelöltjei programbeszédekben több-kevesebb szerencsével tova siklottak, a mit a közügy érdekében is igen

helyesen cselekedtek. Egyenjogu egyezkedő fél el áll itt Magyarország szemben, és az a kormány és párt, mely az egyezés effektuálására vállalkozik, nem kötheti meg kezeit előre annélkül, hogy beláthatatlan válságoknak ne tegye ki az országot. Ezen egyezés létrejötte az összmonarchia életérdeke, és a liberális pártnak annál kevésbbé szabad intraktábilis fél gyanánt ellene szegülnie, mert utána már csak a konzervatív feudálisokkal egyetértő néppárt következhetik, mint a parlamentnek még egyetlen kormány képes pártja, s ezek sok mindenre készek volnának egy kis revizióért és ama régi óhajuk teljesüléseért, hogy ismét nyeregbe kaphassanak melyet a kiegyezés óta a Verböczy népe tart elfoglalva.

A mostani kormánypárt külföldben annál is inkább hivatva van a kiegyezési kérdések lebonyolítására, mert a kvóta kivételével azok legnagyobb s legfontosabb részeire nézve az osztrák féllel már egyezésre jutott. Ennek dacára a kérdések komplexuma nem csak az előkészítés időbe telő nagy munkája, de a parlament funkcióiból támadó technikai nehézségek miatt sem lesz elintézhető, mielőtt a szerződéses határnapok bekövetkeznének. Hogy a szükséges haladék formális felmondás vagy egy évre terjedő provizórium által lesz-e biztosítva: másodrendű kérdés.

Sokkal fogósabb dolog a közös költségekhez való hozzájárulási arány vagyis a kvóta közös egyezés útján való megállapítása. A mit az ellenzék e részben határozott számok hangoztatásával bevég-

zett tényképen említ, nem egyéb tapogatózásnál, a valószínűségnek bizonyosság gyanánt való rosszhiszemű kikiáltásánál. Mert jól tudják Ugron és Apponyi is, az ő bécsi barátai révén, hogy irányadó helyen is tisztában vannak azzal, a mi le sem tagadható, miszerint Magyarország 67 óta, vagyis mióta az ország kvótáját 30 százalékban megszabták, hazánk közgazdaságilag fokozottabb arányban fejlődött mint Ausztria, mely tény a kvóta emelést involválja. Ez a körülmény nagy hátrányul szolgál a nem emelűnk álláspontjának védelmében, s ezt a kedvezőtlen pozíciót váltotta a derek elienzék apró pénzé, midőn a kormány és a szabadelvű párt ellen szórt gyanúsításai között első helyen hangoztatta szélteben: „Meglássátok, Bánfy a kvótát emelni fogja!”

Hogy milyen nagy lesz hát a kvóta, azt most még csak az mondhatja meg előre, a ki tudva valótlanságot hirdet, mert ott se tudják a hol eldöntik. Ellemben azzal igenis tisztában vannak, hogy mily uton jutnak egyezésre. Ugyanis a magyar képviselőház szükségképen új bizottságot küld ki, s az osztrák rajxrát valószínű feloszlátása esetén ugyanazt fogja tenni a tuloldal újból össze ültő parlamentje is. A két bizottság első feladata nem az lesz, hogy számok felett osztozzék, hanem hogy egy olyan kulcs megállapításában egyezzenek meg, a melyet mindkét fél alapjául vethet kalkulainak, és csak ha ebben megegyeztek, fogják az illető bizottságok konkrét pozícióikat megtenni.

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Asszony-gyilkosok.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —

Írta: Szathmáry Zoltán.

A bevezetés.

Szemfüles, hirsomjas riporterek tele irták az esetről a kis város egyetlen újságát. Az újsághasábot, hol az esetről volt szó, megtarkították hangzatos alozimekkel. Itt-ott egy kis bölcsészeti fejtegetés is volt beleszöve, amolyan hirtelen munkában született bölcsészet, hatalmas szóvirágokba fűzve.

Az emberek mohón szívták magukba a még nyirkos nyomdafesték szagával együtt a részletes leírásokat, a hevenyészett újságírói ítéletet s arról beszéltek a kávéházban, a korosmában, a sétateren, a piacon, azután otthon reggel, déliben és este.

Kivétel nélkül borzalommal gondoltak a tragédia egyszerű, durva kabátos hőisére. Keresttet vetettek magukra, mikor a nevét kiejtették, az anyák azzal ijesztették gyermekeiket. Elítélte a gyilkost mindenki, a vérszomjas istentelen felésséggyilkost.

Nagyon sokáig beszéltek róla, mert kisebb városnak válságos korszakot alkotó esemény egy gyilkosság. Hát még az ilyen kegyetlen gyilkosság. A gyilkosság évétől számítják a gyermekek életkorát; teszem azt: három évvel a gyilkosság elkövetése után szü-

letett Nagy János kurátor fia és egy évvel a gyilkosság előtt a tiszteletes leánya. Es a gyilkosság évétől számítanak illetéknépen sok mindeneket; vegyük példának, hogy a gyilkosság évében ütötte föbe Kiss János Kiss Pált, s ugyanabban az évben meszelték újra a városházát.

Ezekből azután nemcsak az nyilvánvaló, hogy Nagy János kurátor fia négy évvel fiatalabb a pap leányánál, meg hogy Kis Pálnak és Kis Jánosnak a véleményei veszélyes esetekben eltérők lehetnek, hanem, hogy ez a gyilkossági eset nem aféle mindennapi sablonos történet lehet, amint az alább ki is fog világítani annak rendje és módja szerint.

Az eset.

Szép volt a felesége, szép barna piros asszony. Elment a fiának feleséget keresni s úgy talált rá. Szálas, deres fejű ember volt már, nem is igen gondolt magát illetőleg a házasságra, hanem mikor az asszonyt meglátta, megmozdult az esüstpitykés lajbi alatt a szive s odahajította a véré a fejébe. Gondolt magában rövidesen valamit s odasugott az asszony fölébe. Az asszony nem mondott ellent az odasugott szerelmi szónak s helyeselte a gondolatát is.

Ugyanakkor talán rámosolygott, rácahintott az álmétködő, igazán vőlegénynek való fiura is, de ezt azért nem merté volna senki állítani.

Igy maradt menyasszony nélkül a fia s így jutott menyasszonyhoz az apja.

Óreg volt már az apa s ujdonsült férj: lehet, hogy gyöngék voltak a szemei s nem láttak meg mindent, a miknek nem is igen kellett volna megtörténni az ő háta megett.

Voltak homályos dolgok, a melyeket nem látott meg az öreg szem; teszem azt, hogy miért nem akart a fiu megnősülni s miért akart mindenáron az apja hazánál meghúzódni, ha csak az udvari szobában is.

Voltak más, még homályosabb dolgok is, a melyekről senki se tudott bizonyosat mondani, de a melyek szó-beszédre adtak okot és tárgyát.

Egyszer aztán nagy világosság támadt az öreg férj szemében. A gyöngé, szemü embert a hirtelen támadt világosság megvakította. Megvakította a megcsalt férjet. Es ekkor követte el szörnyű vakságában iszonyatos tettét. Együtt találta az öreg férj a fiatal feleségét a fiával.

A fiunak is odafagyott az asszony utolsó osókja az ajkára, de nem halt belé, nem, — csak megfektűtte. Hanem míg eszméletlenül feküdt s teje vére pirosra festé az inget, addig szörnyű dolgok történtek az udvaron.

Erős, csikorgó tél volt, esie már derékig ért a hó, mégis esett egész éjszaka. Reggelre beeste az udvart, csak a kutágas körül látszott egy kis emelkedés.

Az ágashoz odahötte találták az asszonyt és hosszú szép haja oda volt osavarva.

Alig remélhető ugyan, hogy így is megegyezzenek az alkudozó felek, de kétségtelenül közelebb fog az osztrák álláspont jutni a magyarhoz. Így valószínű, hogy a koronának a döntésjogával élnie kell, ezt a döntést azonban a két kormány — a parlamentarizmus szelleméből kifolyólag, melynek alapelve, hogy a korona nem felelős — szükségképen magáévé kell tennie és érte mint kölcsönösen egyezményért, a parlamentekben helyt állania.

Im ez az általános nézet a kvóta kérdés megoldása felől, s ennek helyessége annál valószínűbb, mert alig is képzelhető az másképp. A magyar nemzet különben meg lehet győződve, hogy a Bánffy-kormány a magyar érdekeket körömszakadtáig fogja védeni és ha lojalitásával s a parlamentarizmus követelményeinek megfelelő helyes érzékével a változhatlan iránti felelősség vállalása elől ki nem tér, az ép oly dicséretes tanúsága lesz lojalitásának és hazafiságának, mint politikai bátor s á g á n a k, miből leczkét adhatna a hinta politikát üző ellenzéknek, s első sorban — A p p o n y i A l b e r t grófnak.

A függetlenségiek beháborúsága. A szentesi események módfelett indulatba hozták a függetlenségi és 48-as-párt mindkét árnyalatát. A függetlenségi pártnak már Budapesten időző tagjai a legnagyobb elkeseredéssel nyilatkoztak a két frakció egymás ellen való fondorlatairól és a nemsokára egybegyűlő képviselőházban a legnagyobb valószínűség szerint a két függetlenségi árnyalat fog egymással szemben a legelleneségesebbet megatartással lenni. Ugronék a leghevesebben elítélik Kossuthék eljárását, Kossuthék pedig valóságos megbotránkozással szólnak arról a tisztelatlanságról, amelylyel Ugron az ő vezérükkel beszélt. A hangulat mindkét oldalon nagyon indulatos és az Ugron párt konferenciáján nagyon viharos jelenetekre van kilátás. Ugron maga hívta össze csekély számú híveit erre az értekezletre, hogy egyrészt, mint a választásokat vezető végrehajtó-bizottság elnöke beszámoljon az eljárásnak nem éppen sikeres eredményéről, másodsor meg hogy elbucsuozzon pártjától. Hallatszik ugyan, hogy Ugronnak fel akarják ajánlani, hogy daczára annak, hogy nem tagja többé a képviselőháznak, mégis maradjon továbbra a párt vezére, de Ugron erre a beavatottak véleménye szerint nem hajlandó. Ő magára nézve sokkal előnyösebbnek találja azt a helyzetet, hogy minden parlamenti köztársaságban kívül irányít-

hassa a maga lépéseit. A Kossuth-frakció holnap gyűl össze egy értekezleten, amelyen a párt tagjai az Ugron által megsértett és megtámadott vezérnek, Kossuth Ferencnek bizalmi nyilatkozatot fognak provokálni. De el nem hallgatható az a körülmény sem, hogy a Kossuth-párt tagjai sorában is akadnak néhányan, akik nem látták szívesen, hogy Kossuth ugyiszólván az utolsó órában állított az Ugron párt egyik jelöltje ellen ellenjelöltet. Ez — úgy mondják — rossz vért szül és visszahatással lehet majd a párt jövő küzdelmeire. Mindenesetre igen érdekes események elé nézünk a két párt körében.

Az orosházi választás. Az orosházi pótválasztás Zay gróf és Veres József közt a hó 18-án lesz.

A magyar lovagiasságról

— Aktualitások. —

A ki azt hiszi, hogy a mostani alkotmányos mozgalmak közepette nem választási dolgokról akarunk beszélni s hogy a magyar lovagiasságról írni ma időszertű, az bizony nagyon csalódik. Quod est demonstrandum.

Sokszor hallottam már, hogy a modern társadalomnak a legkevésbé értékes és hasznos tagjai az úgynevezett erkölcsbírák, vagy hogy színházi nomenclaturát használjunk, a becsületbírák. Azok az urak tudnillik, a kik embertársaik egyik-másik gyöngéjét látva, vagy hallva, rögtön készek a becsület és a lovagiasság törvényeiről lecskét, vagy prédikációt tartani. A mely lecske, illetve prédikáció után úgy érezzük magunkat, mintha a szónok ur tulajdonképen csak ezt akarta volna mondani:

— Látjátok, én vagyok az, a kiből a becsület és lovagiasság törvényei meg vannak testesülve!

Ezt a szigorú ítéletet kétféleképen hallottam megokolni.

Az egyik szerint az erkölcsbírák azért foglalkoznak igen sokszor és igen hangosan a mások hibáival, hogy a maguk egyik-másik morális botlásáról, vagy fogyatkozásáról eltereljék a figyelmet. Mintegy szuggerezzék környezetüknek azt, hogy ő róluk gyarlóságot még feltételezni sem lehet és a ki mást mond róluk, az föltétlenül hazudik.

A másik szerint az erkölcsbíró urak semmivel sem rosszabbak más közönséges embereknel. Csakhogy mivel ők folyton becsületet és lovagiasságot prédikálnak, akadnak mali-

oszius emberek, a kik nagy éolat-val süik rájuk, hogy tulajdonképen nincs joguk erkölcsbíráskodni. Ha más emberekben fedeznek föl hasonló hibákat, meg sem akadnak rajtuk. De a becsületbíróval szemben nagy dolgot csinálnak belőlük. Innen való, hogy a becsületbírók rendszerint lejárják magukat és sokkal szigorubb elbánásban részesülnek, mint megérdemlenék.

Mindezeket nem azért bocsátottam előre, hogy azután prédikációt tartva a lovagiasságról, kapocziálni igyekezsem a tisztelt olvasót, mikép én nem akarok ilyen vékony morális kvalitású erkölcsbíró lenni. Alá is vetem magamat a legszigorubb ítéletnek.

Mert azt nem találom mentségnek, hogy alább száraz tényeket állítok szembe kétségbe nem vonható ervényű lovagiassági törvényekkel. Minden becsületbíró ugyanígy vél cselekedni. Csak azon az alapon kérek kiméletet, mert még soha életemben senkinek nem tartottam lecskét sem a becsületről, sem a lovagiasságról és talán — most teszem azt.

Ugy érzem, mintha az eddig elmondottak összefüggésben volnának az alább irandókkal. Bár ezt az összefüggést kidomborítani és megokolni nem tudom s meg sem kísérem.

Tegnap két igen érdekes dolog történt. Egy képviselőjelölt sértve érezte magát egy immár csak népszónok, volt képviselőjelölt szavai által. Fölkér két segédet, akik az elutasított sértőt táviratilag provokálják, mert hát a lovagiasság szabályai szerint a kihívásnak 24 óra alatt meg kell történnie.

A segédek táviratában semmi sértő nincs. A kihívott szintén táviratilag azt válaszolja, hogy megveti a kihívót segédjeivel együtt s ha a kihívást személyesen is foganatosítják, mint tolszkodókat kidobhatja őket.

Ugy tudom, hogy a kihívott fél régi magyar nemes ember, aki a lovagiasságra számot tart és sokat szónokol a politikai meg egyéb erkölcsökről és lovagiasságról.

Azt is úgy tudom, hogy a lovagias embernek fő jellemvonása: mindig lovagias módon és eszközökkel védekezni és támadni.

Szerepet játszik a lovagias ember cselekvényeivel annak személye is, a kivel szemben áll. Ez még középkori maradvány, a midőn a paraszt és polgár óriási, áthidalhatlan távolságban állott a lovagtól s nem is jöhetett abba a

Szép hullámos szénfekete haja volt, jutott belőle még a szájába is, hogy ne suttojon többet bűns szerelmi szókat.

Dézi András, a gyilkost elfogták.

Ebből áll az eset, mely nagy megbotránkozást keltett, mint a fent elmondottakból kitetszik, de nyilvánvaló még egy másik történetből is.

A másik történet kezdete.

As sem az utolsó eset volt a kis városban, mikor Kálmán Károly feleségül vette Deli Piroskát.

Egyik este találkoztak a városi tisztviselők majálisán, s már a másikon karonfogva sétáltak az utozán.

Kálmán Károly albiró volt a törvényszéknél, de ezért bátran elvehette Deli Piroskát, akinek az apja ezorkétszáz holdról adta el a buzát évenként.

Már akkoriban, mikor rettenetes halállal mult ki Dézi Andrásné, a mézes heteket éltek.

Bolyhos kis meleg fészekben olvastak egy este a lapban szörnyű feleséggyilkolásról. A gyöngye idegzeti asszonyka ijeds is volt egy kicsit, erősen ölelte magához a férjét. Megbujt a széles, erős férfi keblén.

Kérte a férjét, hogy ne beszéljen a dologról, de az nem hallgatott el véle. Micsoda bűnper! Ha ő királyi ügyész volna, micsoda vádbeszédet tartana! Allat az emberben, vad vérengző állat az isten képére teremtett, lélekkel, szívvel bíró emberben. Es nagyon elítélte Dézi András és kinyilatkozta az

édes kis remegő asszonykának, hogy ő ugyan még egy legyet sem ölt meg, de ha rajta állana, ezt az embert az akasztófára juttatná.

Es a szerelmes, a nagyon szerelmes kis asszony csak még jobban magához ölelte az ő mindenségét, az ő boldogságát, a tüzesen deklarááló albiró urat.

Az albiró ur még álmában sem tudott nyugodni, még álmában is egyre a feleség-gyilkossai s az akasztófával foglalkozott.

A történet folytatása.

Kálmán Károly elérte vágyai netovábbját. Magas állással elhelyezték a kis városból. Feljutott a fővárosba, talán a táblához, talán a legfelső bírósághoz, mit tartozik a dologra.

Hogy szorgalmas hivatalnok volt, azt nem lehet egész bizonyosan állítani, hanem annak kellett lennie, mert otthon ritkán találta akárki is. Talán fenn dolgozott a hivatalában s itélt bűns lelkek felett.

Az asszony nem tudta bizonyosan, hogy hol jár-kél, de érezte, tudta hogy a férj szíve elhidegedett iránta. Hallott valamit olyan dolgokról, mintha asszonyok, leányok rabolnák el a férje idejét, mintha nevetős szemű, könnyelmű asszonyzsepég vonná el hazulról a férfit, de nem szólt, csak hervadt napról-napra.

Még így is durva, darabos volt hozzá a férje.

Fonnyadt, sárgult a szegény asszony, mint a késői virág, melynek majdnem észrevételül hull el napról-napra egy-egy levele, egy virága.

Talán épen valami duhaj mulatságból került haza Kálmán Károly, mikor értésére adta a kapus, vagy talán a szobaleány, hogy a felesége meghalt.

A tütyt-szó elhalt ajkán egy pillanatra, talán kijózanította a dolog a mámorból, de a szemébe egyetlen könny se szivárgott.

Epilóg a két történethez.

Kálmán Károly lent járt a temetés után az apósánál. Ott időzéséről tudott az egész kis város, erről beszéltek a kávéházakban, korosmákban, sétatéren és otthon.

De meg is írták szemfüles, élelmes riporterek, hogy a város büszkesége itthon kegyeskedik időzni. Ha az utozán végig ment kiváló gonddal szabott és készített östét ruhájában, leányok, lányos anyák, szép kaczer asszonyok jelentek meg az ablakoknál. Férfiak, nők ünnepezték, a hol csak megjelent, a férfi-korának kissé érett, de még mindig szép idejében lévő Kálmán Károlyt.

Ugyanakkor hozta a kis városi újság egy pár sorban, hogy Dézi András, ki évekké elelőtt olyan emlékezetes gyilkosságot követett el, a börtönben a kedvező alkalmat felhasználva, valamely módon felakasztotta magát.

Szinte jól esett minden embernek, mikor e hirt olvasta. Lám a lekiismeret tildözte halálba. Az olyan czimeres gazembert nem is szabadna futni hagyni az életútján, fel kellene kötni a legelső fára, de hát enyhe a mai törvény és igazságszolgáltatás, nagyon enyhe.

helyzetbe, hogy neki lovaggal lovasias érintkezése lehessen. Most ez a nagy távolság az emberek között megszűnt. A lovasias ember tehát minden intelligens embertársát magával egyenlő jogúnak tartja s csak olyanokkal szemben veti fel a lovasias téren való megállhatás kérdését, a kiktől már bírói ítélet is kimondotta, hogy nem tartoznak a „sans reproche” emberek közé vagy a kik magukat köztudomás szerint lehetetlenné tették a lovasiaság terén.

A szóban levő famózus távirati válaszában, mintha hiát látnók ezen szabály megtartásának; mert hiszen a kihívókat kidobással fenyegetei, nem épen lovasias módja az elégtelkérés elintézésének.

Másrészt, meg van annak a táviratnak hangjában oly erős fenségérzet, magyarul mondva, oly lenéző, mást semmibe sem vevő, a milyennek nyilvánítására senki ezen a világon senkivel szemben nem jogosult.

A lovasiaság nemzetközileg szeretett, becsült óhajtott tulajdonság. A magyar nemzetet par excellence lovasias nemzetnek hívják, pedig talán nálunk sem vétenek kevesebbet a lovasiaság ellen, mint más országokban.

Ha a kis emberek esik meg ilyesmire, senki sem törődik vele. De ha olyanok esnek ebbe a hibába, a kik a magyar község felsőbb polczain járnak, akkor már a „magyar lovasiaságon” csorba esik. Es az nem helyes dolog.

Lássuk a másik esetet.

Egy volt képviselőjelölt két ur előtt legazemberezi volt választási elnökét, a ki most szintén képviselőjelölt.

A legazemberezett férfi nem kérdezi sem a két urtól, sem senki mástól, hogy mi a véleménye róla a volt képviselőjelöltnek. A két ur dacsára ennek táviratilag értesíti a volt választási elnök képviselőjelöltet, hogy őt egy ur legazemberezte.

Polgári észszel így lehetne a dolgot megmagyarázni:

A szóban levő két ur barátja a sértettnek; félnek tőle, hogy ez a sértés barátjuk hitelét rongja, tisztességét kisebbiti. Figyelmeztetik hát a sértésre barátjukat, hogy kerülje be a sértőt.

Lovasias észjárással így:

A két ur lovasias ember; ismeri a sértettet s lovasias figyelemből értesítik a sértésről, hogy kérjen magának elégtételt.

Valami érdeknek, valami oknak kell lenni, hogy az értesítés polgári észszel, vagy a lovasiaság szabályai szerint megteendőül tűnjék fel. De a jelen esetben semmi más okot nem tudunk felfedezni a furosa távirat elküldésére, minthogy a sértett ur és az egyik értesítő választási harozban állanak egymással.

A lovasias ember harozban is csak lovasias eszközökkel él. A fennforgó esetben feladott táviratot a lovasiaság szabályaival nem lehetett megmagyarázni. Lehet-e ebből lovasias ügy? Aligha, mert lovasiatlan módon nem lehet a lovasias térre menni.

Ime, két eset rövid kis idő alatt, a melyekben a legteljesebb nyilvánosság előtt, mintha hiba esett volna a híres magyar lovasiaságban. Még pedig tekintélyes pozíziójú urak részéről.

Istenem, hát kitől tanuljon a satnyuló nemzedék lovasiaságot, ha nem a szóban levő állású uraktól?

Pedig Magyarországon mindenki lovasias ember akar lenni s azt hiszi magáról, hogy az.

CZIVIS.

Kossuth és Ugron.

Budapest, november 6.

Sok apró személyes ügy keletkezett az utóbbi napokban a választások révén, de a közönség figyelmét mind közül leginkább le fogja kötni — Kossuth és Ugron a két pártvezér afférje.

Kossuth Ferencz tegnapi délelőtt Komjáthy Bélát és Hentaller Lajost kérte föl segédekül. A két segéd délután félháromkor megjelent Ugron Gábor lakásán, a kit nem találtak otthon.

Komjáthy Béla és Hentaller Lajos este ismét fölkeresték Ugron Gábert, aki tudomásul vette Kossuth Ferencz segédeinek nyilatkozatát és kijelentette:

— Holnap fogom megnevezni segédeimet.

A két pártvezér ügye tehát a legközelebbi negyvennyolc órában elintézését fog nyerni. Hír szerint Kossuth Ferencz kitérő vívó, aki az olasz iskola remek szabályai szerint nagy tőkéllyel kezeli a fegyvert. Valószínű azonban, hogy tekintettel a sértés súlyos voltára, a segédek pisztolypárbajban fognak megállapodni.

Kossuth csupán Ugronnal verekszik, mert Sima Ferencznek Kossuth ellen nyilvánosan felkötött sértését, minthogy Csongrád megyében számos elintézetlen ügye van, Kossuth segédei nem tartották beszámítás alá esőnek.

A Budapesti Napló egyik munkatársa tegnap fölkereste Kossuth Ferencz József-köruti lakásán s hosszasan beszélt vele a szentesi kirohanásról. A függetlenségi párt vezére gyönyörően berendezett dolgozószobájában éppen egy csomó levelet irt alá s arról panaszkodott, hogy három hét óta nem aludt rendesen egyfolytában három órát, annyira igénybevétték pártjának ügyei.

— Azt a hallatlan gorombáskodást, amelylyel Ugron Gábor Szentesen föllépett ellenem, — mondá a többek közt — teljességgel nem érdemeltem meg. Két barátomat meg is bízam már azzal, hogy elégtételt követeljenek tőle.

— Nem gondolja képviselő ur, hogy Ugron azzal a szándékkal ment le Szentesre, hogy egy vaskos sértéssel lovasias térre terelje a politikai különbségeket s mikor a fővárosból elindult, már tudta, hogy őnt meg fogja sérteni?

— Nem, ezt nem gondolom. Oka se igen volt rá, mert én, mint a függetlenségi párt vezére, mindig a lehető leglojalissabban bántam vele és a pártjával. Ugy fogtam fel a dolgot mindig, hogy bár furfangos utakon halad, elveken testvér azzal a párttal, amelyhez én tartozom. Panaszra nem lehet reám. Nemcsak hogy nem vettem el tőlük kerületet, hanem segítettem őket a választásokban. A mi segítségünk nélkül egyszerűen lehetetlenek lettek volna ebben a választási harozban. Odáig mentünk a lojalitásban Ugronnal szemben, hogy biztos kerületeket áldoztunk fel neki, ahol az ő jelöltjeik megbuktak, de mi biztosan győztünk volna és sokkal több velünk egy pártállású embert hozhattunk volna be a Házba, mint amennyit így behoztunk. Ot is segítették Szatmáron s hogy nem választották meg, az nem a mi buzgalmunkon mult.

— De hát akkor miért haragzik annyira Ugron?

— Megérttem a haragját, különösen az ő temperamentumával, de méltányolni nem tudom. Ugron ideges, mérges ember, aki még nemrégiben azt hitte, hogy ő a nemzet vezére. Most egyszerre rájött arra, hogy az ő politikáját nem akceptálja a nemzet s nemcsak a pártja, de ő maga, a vezéris elbukott. Így egyedül maradván, rettenetes módon izgott s különösen dühös reánk, akiktől ime bebizonyult, hogy győztünk. Kapóra jött neki Szentesen az a közbeszólás, amely minket éltetett, arra kitért belőle a mérge. Ami

pedig magát az affért illeti, arról természetesen nem beszélhetek.

Budapest, november 6. (Saját tud. táv.)

A Kossuth és Ugron között felmerült ügyben a segédek ma tárgyaltak. Kossuth segédei: Hentaller Lajos és Komjáthy Béla kardot ajánlottak bandage nélkül szurással a végkimerülésig. Ugron segédei: Melczer és Zala a propositiót nem fogadták el, előbb pisztolyt és sikertelenség esetén kardot ajánlva. A felek nem tudván megegyezni, fegyverbírótság kiküldetését határozták el.

Budapest, november 6. (Saj. tud. táv.)

Az Ugron és Kossuth között felmerült ügyben fegyverbírótság kiküldésére nem volt szükség, mivel Ugron elfogadta Kossuthék ajánlatát. E szerint a felek holnap délelőtt tíz órakor megverekednek karddal bandage nélkül szurással a végkimerülésig.

Részletletagadás.

Arad, november 6.

Az „Arad és Vidéke” tegnap gyanúsított, ma tagad.

Tagadja, hogy valami jelentősége lett volna az „Ellenzék”-től kölcsön vett ama kívánságának, hogy az ellenzéki képviselők mint a gyerekek, kik kisebb darab vajaskenyeret kaptak, félre álljanak és — sirjanak, az az mondjanak le a mandátumukról. Tagadja mondván hogy — bagatelségek, a miért ellenkező nézeteket oseréltünk. Am jó, ha neki bagatelség a saját véleménye, nekünk nincs okunk 3t az ellenkezőről meggyőzni.

Tagadja, hogy felfogása az ellenzék teendőiről ellentétben van a pártja írásba foglalt felfogásával. Tagadja: azt mondván, hogy mi semmit sem bizonyítottunk, pedig mi a Kossuth Ferencz és Múlek Lajos által aláírt manifestumból olvastunk rá. Am jó, ha neki a saját pártja manifestuma nem bizonyíték, nem a mi dolgunk őt azért szemrehányással illetni.

Ezeket azonban csak hallgatòlag tagadja, jobbnak látván az elvetett súlyról mely viszszaugrott ő rá, egy szót sem szólani.

Nyíltan tagadja azonban, hogy az aradi hivatalnokokat megsértette, mert csak úgy általában mondta a hivatalnokokról, hogy „rabzolgák” és „nyomorult existenciák”. Persze, persze! „Az isten mészere van, de a szolgabíró deregra húzhatja az embert!” A hivatalnokok úgy általában, másutt, más vidékeken nem előfizetői az „Arad és Vidéke”-nek, az aradi hivatalnokok azonban még azzal físzethetnek visszaz a jogosulatlan támadást, hogy lemondanának az olvasásáról. Tehát csak úgy általában!

Tagadja, hogy minket kormányparti újságírókat gyanúsított volna, azt mondván nem követhet bennünket a személyeskedés terén. Ez sem különbség tévedés az előbbieneknél. Minket nem lehet a személyeskedésben követni, mert épen az ellen szólaltunk fel, hogy az „Arad és Vidéke” politikai elvek ürügye alatt egész testületeket és személyeket meghurozolt. Ez zsurnalisztikai kötelességünk, melynek úgy feleltünk meg, hogy még csak nem is terjeszkedtünk ki a bizonyítékokra, melyeknél fogva az „Arad és Vidéke” szerkesztője nem jogosult másokat elveikért meghurozolni. Vagy talán épen ezért veti szemünkre, hogy nem bizonyítottunk semmit. Nem zaviesen tennők, de leadhatunk épen egy-két közleményt, ha nagyon kívánja.

Arra a kérdésre, hogy kivel áll szemben, vegye tudomásul az „Arad és Vidéke“ szerkesztője, hogy az „Aradi Közlöny“ szerkesztőségével, mely a maga belügyének tekinti, ki írja meg a felfogását. Ha azért a felfogását a szerkesztőnek mint magánembernek van vagy lesz számonkérni valója, mindig megtalálhatja a mi szerkesztőségünkben, a ki neki azért helyt áll.]

Toilettek a főhercegi esküvőn.

Gyönyörű toilettek voltak Mária Dorotyia királyi hercegnő esküvőjén. A menyasszony ruhája özúttal átszőtt moiréből készült. Négy méter hosszú kerek sleppjét, amely arannyal volt hímézve, nemes apródok vitték. A derék mély kivágású, az ujjak könyökig érők és mirtusz-girlandoktól ékesek, amelyek végigfutnak az alján és az uszályon végződnek. A fátol remekműve a francia szővésnek, a csipkék vagyont érnek. Az uszály hosszában girlandok nyulnak, amelyek közt remek domboru hímzéssel ékeskedik a Bourbon lilium. A derék sűrű Points d'aiguiles-ekkel van borítva s gyönyörű narancs hímzés van rajta, mely hatásosan válik ki a moirée alapszínéből.

Impozáns megjelenés a portugál királyné, a kire a legtöbb szem tekint. Igen bájos Mária Josefa és Thurn-Taxis Klementina hercegnő. Érdekesek voltak a fiatal hercegisasszonyok is rövid ruhácaikban. Erzsébet Klotild főhercegnőnek, a menyasszony hugának, hosszú fonatban volt leeresztve a haja.

A portugál királyasszony világoszöld arannyal átszőtt damaszt öltözékben jelent meg a melyen antik csipkék voltak és ragyogó gyémántékeser csillogott.

A párisi grófné szürke brokát ruhát viselt, dus csipkével és a derekán a rendszallaggal.

Klementina kőburgi hercegisasszonyon sötétbe játszó violaszínű, arannyal hímzett selyemruha volt fűzőn rövid fehér erép-fátyol, keskeny rüssel beszegve, Mária Josefa főhercegisasszony öltözéke: világos lilaszínű, Marguerite-ekkel díszített moirée; a virágok közepén csillogó strasszok ékeskedtek. Az alján csipkeapplikációk fokozatosan oldalt kanyarodtak. Mária chartresi hercegnőn rózsaszínű selyemruha volt. A kabát gyönyörű csipkével kivarrott, amelyek történelmi nevezetességűek, mert Marie Antoinette késimunkája egy részük.

Izabella, En grófné toalettje mauve atlaszból készült, maur selyem hímzéssel és ametisztekkel kirakva. Az ujjak ibolyaszínű selyemből valók, pompás alenconi csipkével.

Eulalia hercegnő a spanyol infansz; fehér atlasz, csipkés öltözék, oszoblyprémmel beszegve. A drága csipkefelöltő, amely az egész ruhát elfedi, a hercegnő egykori menyasszonyi fátólából készült.

Erzsébet főhercegnő ruhája széles csipkés eveque-selyem, ja köpenyke szürke selyem, chinchillával és valódi csipkével díszítve.

Izabella főhercegisasszony: sárga és rózsaszínű moirée, a kabát, csipkével és élővirágokkal körülfogva.

Augusta főhercegisasszony öltözéke fehér duchesse, eszúttal dusan hímézve, rózsabimbókkal feltűzve, az ujjak rózsaszínű selyemből valók.

Alice toscanai nagyhercegnő barackszínű damasztöltözékben jelent meg, amely csipkével volt díszítve.

Klementine turn-taxisi hercegnő toalettje égszínű, arannyal áttört damaszt, türkiss-selyemmel és csipkével kivarrrva.

Lujza kőburgi hercegnő ruhája nehéz sárga duchesse; az alj oszoblyprémmel övezve, félig gazesal voilirosva, amelyet a kabátban egy gyémántokkal kivarrott fehér battiszt csipkeapplikáció és hímzés fog össze. A sleppen a hímzésapplikációnak és gyémánt-girlandoknak bordúrje nyulik végig.

Lujza oszobly hercegnő eszúttal áttört damaszt öltözéket viselt, amely kis organavirágokkal volt hímézve. A taille dívatja XV. Lajos-korabeli.

Noailles hercegnő: rózsaszínű damaszt-ruha, arannyal átszőve. A taille mousseline-ohiffonnal és csipke-applikációkkal van körülövezve.

Lorges hercegnő habos, eszúttal áttört, mesés értékű csipkével díszített öltözéket viselt, a kabát fehér drága tollakkal díszített.

Fülöp orléáni hercegen, fővölegényen, szalonruha volt, nyakában az aranygyapjas-renddel, a menyasszony fején a francia arisztokrata hölgyek ajándéka, a remek korona ragyogott.

IDŐJÁRÁS.

Légyomás: reggel 7 órakor 777.7 milliméter, délután 2 órakor 774.8 milliméter. Mőmérék: reggel 7 órakor C + 0.1, délután 2 órakor C + 8.7. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor K. 3, délután 2 órakor K. 4. Felhőzet: reggel derült, délután derült. Csapadék az előbbi 24 órában: 0 milliméter.

IDŐJÓRLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— November 7. —

Derült. — Száraz. — Éjjeli fagy.

HIREK.

Arad, november 7.

Vonatok indulása		Vonatok érkezése	
ARADRÓL:		ARADRA:	
Budapestre gyv. reg.	8.18	Budapestről svv. reg.	6.05
svv. de.	11.20	svv. du.	8.55
tv. du.	3.56	gyv. este	8.52
svv. este	9.35	Csabáról (péntek) reg.	7.—
Csabára (péntek) de.	12.—	Szolnokról tv. reg.	9.10
Szolnokra vv. reg.	5.10	svv. este	8.47
Tővisre svv. reg.	6.30	Tővisről vv. reg.	6.54
svv. du.	4.30	gyv. reg.	8.08
gyv. este	7.02	tv. de.	10.50
Seborszra vv. du.	2.30	svv. este	8.55
Temesvárra svv. reg.	6.20	Radnáról tv. du.	8.12
svv. de.	11.25	Temesvárról vv. de.	10.43
vv. du.	5.—	svv. du.	8.44
Szegedre svv. reg.	4.45	svv. este	10.55
svv. de.	8.45	Szegedről svv. de.	8.45
vv. du.	4.10	svv. este	6.42
N.-Halmágyra svv. reg.	6.35	svv. éjjel	10.25
vv. de.	11.55	N.-Halmágyról svv. de.	8.08
svv. du.	4.50	vv. de.	11.05
M.-Hegyesre vv. du.	2.30	svv. este	6.34
		M.-Hegyesről vv. du.	12.50

November 7. Szombat. Róm. kath. naptár: Engelbert — Protestáns naptár: Engelbert. — Izraelita naptár: Sabbat Tolót. Eszért való könyörgés kezdete. — Görög-keleti naptár (október 26.): Demeter. — A nap két óra 55 perceskor, nyugszik 4 óra 38 perceskor. — A hold két óra 26 perceskor, nyugszik 5 óra 0 perceskor.

November 8. Eibensohutz Ilona szongoraművésznő hangversenye a Kripin-teremben.

November 8. Az aradi korosolyász egyesület közgyűlése délelőtt 11 órakor (Kasszinó.)

November 11. Aradváros közgyűlése délután 4 órakor. Szabadságharosi emléktárgyak országos muzeuma (színházipület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölessy-könyvtár nyitva van aszerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

— A közigazgatási bizottságok ülése. Aradváros közigazgatási bizottsága november havi ülését ma délután 4 órakor tartja meg Fábrián László főispán elnöklete alatt. Ugyancsak ma reggel 9 órakor ülésezik Aradmegye közigazgatási bizottsága is.

— A vízvezeték díja. A vízvezetési vizdíjak ügyében Aradváros jogügyi bizottsága tegnap délután négy és fél órakor ülést tartott Salacz Gyula kir. tanácsos polgármester elnöklete alatt, melyen részt vettek Reicher Károly alügyész, Péterffy Antal, Visser Péter, Robitsék Agoston és Mandl Vilmos dr. A vizdíjak eddig kontemplált mértéke ugyanis változást szenvedne a miniszternek azon leirata alapján, hogy a víz jószágára nézve nemcsak hogy nem kedvező, de egyenesen káros a szűrőkészülék alkalmazása. A tanács ennél fogva áttért a részvénytársasághoz, hogy mivel a szűrők alkalmazását mellőzi, az eddig két kajozában megállapított vizet szállítsa le egy krajonárra. A részvénytársaság e propositzióra tett nyilatkozatában nem fogadja el a leszállítást, mert a szűrők már elkészültek. E nyilatkozat képezte tárgyát a tegnapi tanácskozásnak, mely megállapodását a mai tanácsülésen terjeszti be.

— A csatornamű. Farkas Kálmán, a miniszterium részéről szakértőnek leküldött kir. főmérnök, tegnap délben fejezte be a városi csatornamű felülvizsgálatát. A három napot igénybe vett vizsgálat eredményéről szóló

jelentését még tegnap benyújtotta a gazdasági széknek, mely azt a tanácsnak legközelebbi ülésén beterjeszti.

— A sertésvész szünőben. Az Aradmegye egész területén oly megdöbbenő pusztításokat tett sertésvész — a gazdaközségek nagy öröme — meggyeserte szünőben van. Tegnap Borosjenő és Ternovárról érkeztek be az alispáni hivatalhoz a végjelentések, melynek alapján az eddig érvényben volt forgalmi korlátozásokat már legközelebb megszüntetik. Hogy a járvány mily óriási arányokat öltött, bizonyítják az említett két községből betolyt adatok is. Így Borosjenő a járvány tartama alatt — február 20-tól július 22-ig — 936 darab sertés betegedett meg s ebből csak 317 gyógyult meg, míg 619 a járváynak áldozatul esett. Ternován rövidebb ideig — június 11-től szeptember 20-ig — pusztított a csunya betegség, de a betegségek esetei száma itt is megközelítette a 200-at. Az elhullott állatok száma ebben a községben 150-re tehető.

— Anyakönyvvezetési ügyek. Stumper Antal mikalakai helyettes anyakönyvvezető elköltözése miatt lemondott állásáról. A közigazgatási bizottság — mint értesültünk — mai üléséből Gyúge Kálmán községi, irnokot fogja a mikalakai kerület helyettes anyakönyvvezetői állására kinevezésére ajánlani.

— Járvány miatt becsukott iskola. Borosbeszéről írja levelezőnk, hogy a közeli Bogyeost községben az iskolás gyermekek között ijesztő módon fellépett a hökkhurut. — Baross Ferencz dr. járási főszolgabíró a járási orvos javaslatára elrendelte a Bogyesten levő felekezeti iskola bezárását.

— A paulisi Indóház kibővítése. Említettük már egyszer régebben, hogy az államvasutak igazgatósága tervbe vette a szűknek bizonyult paulisi vasuti állomás kibővítését. A terv megvalósítása azért szenvedett eddig késedelmet, mert a kibővítéshez szükséges terület több paulisi gazda tulajdonát képezi. Most — mint értesültünk — gondoskodva van arról, hogy ez az akadály is megszűnjék s az indóház kibővítéséhez minél előbb hozzáfoghassanak. A kereskedelemügyi miniszter ugyanis Aradváros közigazgatási bizottságához intézett s ide tegnap érkezett leiratában engedélyt adott arra, hogy a kibővítési munkálatok által igényelt területet a vasutak igazgatósága, mintegy 15 ezer forintnyi kártalanítás mellett eddigi tulajdonosaitól kisajátítsa.

— Ötven évi fennállási ünnepély. Holnap, vasárnap délelőtt 10 órakor az aradi a. h. ev. egyház megalakulásának 50-ik évfordulóját ünnepélyes istentisztelettel és bankettel ünnepli meg. A bankettre előjegyzéseket Oboetko Kálmán fogad el.

— Tűz a városban. A Vadászúrt-utca 5-ik sz. a. sz éjjel 12 órakor tűz volt. Ekkert iparos mthelye gyuladt ki s teljesen leégett. A rendőrség részéről a tűznél megjelent Sarnot Domokos főkapitány és Szabados Arpád rendőrtisztviselő.

— Érdekes vegyes házasság. Fogas házassági kérdésben kért a belügyminisztertől közelebb utbaigazítást egyik szabad királyi város polgármestere. Azt kérdezte t. i., vajjon érvényes-e az a házasság, melyet tíz év előtt a r. kath. vallásról Bécsben izraelita vallásra áttért magyar állampolgár egy izraelita leánnyal a malaczkai rabbi előtt kötött; vajjon es a nemrég római katolikussá lett házaspár köthet-e most a r. kath. leikkés előtt házasságot? A belügyminiszter segítségül hívta az igazságügyi tárcsát vezető kollegáját s a kérdésre egyetemesen azt a választ adták: — A szóban forgó magyar állampolgárnak az 1895-éi egyházpolitikai törvények megalkotása előtt izraelita vallásra történt áttérése érvénytelen s ő a házasságkötése idejében is ke-

resztény vallásnak levén tekintendő, a kultus disparitas bontó akadályának fonnforgása kétségtelen. Ez azonban nem levén oly érvénytelenségi ok, mely alól a kat. kanonjog szerint fölmentésnek egyáltalán nem lett volna helye: k e t e a, vajjon a szóban forgó házasság érvényességgel megtámadható-e. Minthogy azonban a bíróság esetleg kimondhatná az érvénytelenséget, saját érdekükben osekednének a felek, ha házasságukat a bizonytalanság kizárása végett polgári tisztviselő előtt újból megkötnek. Ennek megtörténtével semmi sem állaná útját annak, hogy a róm. kath. lelkész előtt egyháziilag is egybekeljenek. A míg azonban a felek házasságukat polgári tisztviselő előtt újból meg nem kötik, csak saját felelősségére adhatná őket össze a r. kat. lelkész, ki az 1894. XXXI. t.-cz. 123-ik §-ában meghatározott vétséget követné el az esetre, ha a bíróság az előbbeni házassági köteléket érvénytelennek mordená ki.

— A Philharmonia-egyesület eddigi működő tagjait és azokat a senkedvelőket, kik az egyesület működésében részt venni, óhajtanak, e hó 8-án, vasárnap délután 3 óra kor, a lyceum termében megtartandó értekezletre tisztelettel meghívja az e. titkára.

— Halál a fürdőben. K o h n Salamon 48 éves kecskeméti utazógynök tegnap délelőtt 10 órakor Aradon a S i m a y fürdőbe ment. Mikor a léposókra fellépett, egyszerre szédülés fogta el a végig vágódott a köveken. A személyzet rögtön segítségére sietett, bevitték a fürdőbe, dörzsölték, losolták, de eredménytelenül. Erre telefon után értesítették a főorvosi hivatalt a rendőrséget, melyek részéről O t t v ö s Dániel dr. kerületi orvos és M u r á d y Almos rendőrhadnagy jelentek meg a helyszínen. Az orvos azonban már csak a halált konstataálhatta. Hirtelen szélhűdés érte, és ölte meg. Az alsó temető halottas házába szállították a halottat.

— Betörés Aradon. A kedden éjjel Aradon elkövetett betörés ügyében tegnap hirtelen fordulat állott be. A rendőrség fáradhatlan kutatásának sikerült a tettest kézrekerítenie. A betörés a vizsgálat folyamán oda módosult, hogy az ellopott tárgyak illetve pénz értéke csakély összegre redukálódott, a mennyiben a káros a hátszobán tartott utánnézés folytán [meggyőződött arról, hogy azok az ékszerek, mikről azt hitte, hogy a feltört fiokban voltak, időközben más helyre vitetvén, meg vannak. Így csupán 15—20 forintnyi apró pénzt és több régi antik kezelt gombot vitt el a tettes, mik tehát csak subjektív értékükre nézve becsesek. A káros különben nem kívánja a tettes megbüntetését s eziránt nyilatkozatot is tett a rendőrségnek.

— Új csontgyűjtő telep Aradon. A d l e r Anna és társai aradi lakosok az iránt folyamodtak a városhoz, hogy engedessék meg nekik egy csontgyűjtő telep felállítását. A kérelem folytán az első fokú iparhatóság tegnap délután helyszíni szemlét tartott, melyen részt vettek: S a r l o t Domokos főkapitány, P o s g a y Lajos dr. főorvos, ifj. N a o h t n é b e l Odön mérnök, R e i c h e r Károly alügyész és G r e e n Nándor alkaptán. A hatóság a gyepéren kijelölt helyen a csontgyűjtő létesítésére megadta az engedélyt a tanács által kikötött feltételek mellett.

— Cine mintya. Temes megyében történt a most lefolyt választások után, hogy báró S z t o j á n o v i c s György képviselőjelölt a lacunári korosmában választóinak áldomást fizetett. A bor, sör, pálinka föltűselt a választókat, kik között találkoztak két régi ellenség is. Z á r i a Döme oláh és D i t r i c h K. német nyelvű választó polgár között már régi ellenségeskedés volt. Zária azt állította, hogy ő már 20 éve kimondotta D i t r i c h e r a „Cine Mintya“-t, itt van tehát az ideje, hogy leszámoljanak. D i t r i c h megijedt, mert hitte, hogy Zária beváltja szavát. Összebeszélte tehát Zlatozky Mátyás nevű barátjával és a multság végén rálestek Záriára, akit vasvillákkal agyonvertek, 23 nehéz seb volt a meggyilkolt hulláján. A tetteseket elfogták.

— Agyonütötte az apját. E szímen irtak tegnap, hogy B a l t y á n Györgye, ber-

zovai lakos egy bottal úgy föbe ütötte a kikapós természetű apját, P a j a s á n Petrut, hogy az rövid kínlódás után meghalt. Mint berzovai levelezőnk újabbán jelenti, P o p o v i c s vizsgálóbíró és W a l t h i e r dr. járási orvos tegnap délután felboncolták a meghalt embert a konstataáltak, hogy Pajásán Petrut nem a fején ejtett seb ölte meg, sem más egyéb külső erőszak nyomai nem volt halált okozó, hanem régi vese- és tüdőbaja. Ez az eredmény kedvező fordulat a letartóztatott Baltyán Györgye számára, a kit szabadlábra nem helyezhettek ugyan, de legközelebb Aradra hozzák, hogy itt könnyű testi sérülés miatt felelősségre vonja őt a törvényszék.

— Álmában meglopták. O s a k azon örül R o s e n f e l d Márton cselédleánya, hogy álmában a fejét nem lopta el az a „furfangos tolvaj. A Szent-Péter-tér 5-ik számú hátszobában esett meg vele ugyanis esőtörtök este az a furcsa eset, hogy álmában az összes ruháját, melyet ágya felett egy szegre akasztott, ellopták. Hogy miként jutott a tolvaj szobájába, arról fogalma sincsen. Az ajtót, ablakot becsukta, legalább úgy emlékezik rá, senki a szobájában nem járt s a ruha reggelre egy szálalig eltűnt. Otven forintba kerül szegénynek az az álom. A rendőrség megindította a nyomozatot s már gyanúja is van két cselédre, kik a hátszobán szolgálnak a a károossal szoros viszonyban éltek.

— Névmagyarosítás. P r u t t k i János hatonyai illetőségű aradi lakos, pályáőr és kiskorú András, Mihály, István, Károly és Mária gyermekei vezetéknevének „Vas“-ra történt változtatását a belügyminiszter megengedte.

— A gigerli felsülése. Való történet, Bécsben esett meg a következő csinos história, de olyan mulatságos, hogy akár költemény is lenne. A Ringstrásse egy padján ül egy csinos hölgy s egy uracs miután elsétált előtte, legellenáthatatlanabb kacintásait szórván feléje, édeskés pardonnal melléje ül. Megszólítja az asszonyt s miután ő nagysága nem válaszol durcásan, a gigerli felbátorodik, felmelegedik, szentimentális lesz, bőkolni kezd és végül ajánlatokkal áll elő. E perczben egy virágokat cipelő ember megy el a pad mellett, a hölgy kérdi eladó-e a szép pálmát, a melyet a többi közt hordoz.

— Eladó, ára 6 forint!

— Az egy kissé sok — felelt a hölgy.

A gigerli szeretetreméltó mosolylyal lép közbe.

— Megengedi nagysád?

S kifizetven a 6 frtot, felajánlja a pálmát a nagyságának s örül diadalának. Az ember leteszi a pálmát a padra közéjük s így üdögélnék ketteskén a pálmát árnyékában. Nehány percz múlva a hölgy felkel:

— Boosánat egy perczre uram, ebbe az üzletbe kell mennem.

A hölgy eltűnik, a gigerli ül, ül és őrsi a pálmát. Múlnak a perczek, tíz, husz, harmincz s miután hordár nincs a közelben, a gigerli nem tudja, hogyan segítsen magán.

— De végre! — A hölgy ismét megjelenik egy férfinék a karján.

— Férjem, N. N. kösségtanácsos.

A gigerli végtelenül örül, a hölgy kegyetlen szeretetreméltósággal folytatja:

— Nemde megengedi, hogy elbeszéljem férjemnek, hogy milyen előzékeny volt irántam? Végtelenül sajnálom, hogy nincs hordár a közelben, aki elvinné lakásunkra a szép ajándékot. — Talán volna kegyes ön, uram, elszállítani a pálmát hozzánk vagy — magához.

S ezzel odább sétál. Alig tesz néhány lépést, visszatér a gigerlihez:

— Pardon, egészen elfelejtettem, — ime husz krajczár a hordár vagy — az ön számára.

— Öngyilkos család. Budbergben megrendítő családi tragédia történt. Egy kereskedő családjával együtt a Rajnába ugrott. Az esetről következő részleteket jelentik: B r e d o w Emil krefeldi kereskedő tegnapelőtt kocsin Budbergbe érkezett feleségével és három gyermekével, a kik közül az egyik 9 éves fiú, a másik kettő 5 és 10 éves leánya volt. Egy fogadóban szálltak meg s miután megebédelték, kísérták a Rajna partjára. Utközben az anya így szólott gyermekeihez:

— Ma mindnyájan a Rajnába ugrunk.

A két idősebb gyermek remülten válaszolta:

— De mama, mi nem akarunk meghalni.

Rövid séta után a kikötőhidra mentek valamennyien. Az anya egy kendővel magához kötötte idősebbik leányát s oda szólott a férjének:

— Most már jöjjetek utánam.

A másik pillanatban a leánynyal együtt a Rajnába ugrott. A férj kétségbeesetten kiáltott fel:

— Johanna, mit tettél!

Ezután megragadta a másik két gyermeket és velük együtt leugrott a hidról. A kis fiút sikerült kimenteni a hullámokból, a szülők és a két gyermek azonban a hullámokban lelték halálukat. A tragédia oka eddig ismeretlen. Azt hiszik, hogy a kereskedő anyagi zavarái vitték rá a borzasztó tetre.

— Szerelmi tragédia. Fiumében szomorú feltűnést keltett egy előkelő leány tragikus esete. Carmela C e l e b r i n i régi fiumei patriocius család ifjú és szép sarja, az „Adria“ egy hivatalnokával szerelmi viszonyt kötött. Az utóbbi időben tapasztalta a leány, hogy szerelmese elhidegült. Hogy megkerdezza tőle hűtlenségének okát, meglátogatta lakásán; a fiatal ember ekkor oly visszautasítólag viselkedett, hogy a szerencsétlen leány kétségbeesésében ott előtte, törrel szíven szurta magát. Haldokolva vitték haza a boldogtalan leányt.

— Magyar tudós Kinában. Dr. C s o l n o k y Endre, L ó c a y Lajos egyetemi tanár assisztense pár nap múlva Kinába utazik földrajzi tanulmányra. Csolnoky főleg a geográfiai viszonyokat s a kínai folyamszabályozásokat fogja tanulmányozni. Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter ajánlólevelet adott neki, hogy az ottani hatóságok működésében támogassák. A nagy utra 1500 forint ösztöndíjat és 500 forint utiköltséget kapott. Csolnoky egyelőre egy évig marad Kinában.

— A kényelmetlen gyermek. Caran d'Ache a szellemes torzképrajzoló pompás karrikatúrán szól hozzá a „Figaró“-ban B i s m a r c k legújabb leleplezéseihöz. A német császár festéktáblájával és esetével kezében vászna előtt áll és nagy buzgósággal festi ismeretes képét, melyben megható allegóriában mutatja be, mint örködik a német harcos az általános európai béke felett. Mellette hevernek diadalának többi jelvényei a lyra, a trombita, egy pisziny vasmacska, egy sor ólomkatona stb. Kissé távolabb bölcsőjében Bismarck látszik, mint iszonyuan rosz baba, a ki féltelőkijátékait: a hercegi koronát, a diszkardokat, a diszes sörös kancsót, meg a nagy komondorát és iszonyuan visit. A szegény császár nagyon zavarja a gyerek; nem tudja megfesteni a béke allegóriáját, ha a rosz baba így kiabál s haragosan felkiált:

— Ah! — ez a gyerek igazán türethetetlen-né lesz!

— Szerencsétlenül járt vadász. Ujvidéki levelezőnk írja: Végzetes szerencsétlenség érte Ivanits Szvetozár villóvai segédjegyzőt vadászatközben. Csolnokon indult kacsázni, fegyverének ravaszát felhuzva felelte s amint egészen közel hozzá egy vadkacsa csapódott le, gyorsan fegyvere után nyulva, hirtelen meg rántotta a fegyver oszvét, a puská elsült s a serétek Ivanics oldalába és karjába sürodtek. Sebe halálos.

— Arany a holdban. A B a r n a t o - f é l e büncs szédelésnek utánzó akadtak, akik Magyarországra vetették ki hálójukat. Elénk emlékeztében van még a pénzvilágnak az a nagyszabású szédelés az afrikai aranybányának részvényeivel, amely olyan rettenetes rázkódást okozott a pénzpiacokon. Megkísértette ekkor Barnato a magyar tőkepiézenseket is, akik azonban akkor elég ovatosak voltak és nem mentek lépre. Ennek a kudarcznak, egy látszik, nem volt elég elrettentő hatása, mert legújában ismét kísért Budapesten egy gründolási kísérlet, amely a svindlinek ugyanazokat az ismertető jeleit mutatja, amelyek a Barnato-féle merényletet elárulták. Erdélyi aranybányáról szól a mese újra. Egy oszmó ügyész terjeszti, aki olosz, nagyon is olosz részvényeket igyekszik rászónni boldogra-boldogtalanra. Azt regélik, hogy óriási amerikai (persze hogy amerikai) tőkével már legközelebb részvénytársaság alakul a fővárosban az erdélyi aranybányák kiaknázására. A részvények egy részét maguk az amerikaiak foglalják le, a másik részét nyilvános aláírásra bocsátják. És mivel az amerikaiak — a derék jó amerikaiak! — azt akarják, hogy az alapításban a kis tőke is részt vehessen, ezért 25

koronás részvényeket boosátanak ki. Potom huszonöt koronáért mindenki lehet tehát aranybányatulajdonos és ki tudja, hamarosan mekkora jövedelemnek szerencsés birtokosa. Milyen kár, hogy ez az egész aranyos vállalkozás nem egyéb szédélgségnél, amelylyel élelmes csalók spekulálnak, nem ugyan az erdélyi aranybányák kincseire, hanem a kistökések hiszékenységére. Őva intünk mindenkit attól a hálótól, amelyet a nyilván almi amerikai milliomasok kivetettek a kis emberekre, ezeknek a zsebeiben akarván aranybányát nyitni a maguk számára. Mert az világos, hogy az arany, amit a huszonöt koronáért ígérnek, nem Erdélyben van, hanem — a holdban.

— A magyar erdők. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter kiadásában hatalmas munka hagyta fel a sajtót. A négy óriási kötetre terjedő érdekes, értékes és igen tanulságos művet dr. Bedő Albert államtitkár s országos főerdőmester írta és részben összeállította „A magyar állam erdőségeinek gazdasági és kereskedelmi leírása” címmel. Ami a magyar erdőkre vonatkozik s ami azzal összefüggésben van, azt mind megtaláljuk ebben a négy kötetben, amely erdőségeink teljes és kimerítő képét adja. Megtudjuk belőle, hogy az 56,423.182 katasztrális holdnyi államterületen az állam összes erdőterülete 15,767.369 katasztrális hold, ami azt is jelenti, hogy Magyarország területének majdnem huszonnyolc százalékát képezik az erdőségek, ellentétben a szőlőkkel, amelyek mindössze egy százalékot foglalnak el. Ez az óriási erdőség természetesen legnagyobb részben magántulajdon képez s az állammak ebből a körülbelül tizenhat millió hold erdőből csak két és fél millió holdnyi erdőskéje van. Elhagyván annak konstatacióját, hogy az erdőterület fönntartása mennyire kerül s hogy az erdőségek a kincstárnak mily jövedelmet hajtanak, csak azt említi föl, hogy az erdőrendészeti áthágásokért és erdei kihágásokért mennyi büntetés folyik be. Hát az utolsó tíz esztendőben csak ilyen bírságok fejében majdnem 400 ezer forintot fizettek azok, akik kihágásokat követtek el.

— Meggyilkolt takarékpénztári szolgáló. Resiozán tegnap este szokatlan lövés riasztotta föl a lakókat. A lövés a takarékpénztár felől hangzott, melynek egyik ablakát nyitva találtak. Miután a zárt ajtót feltörték, borzadva látták, hogy a takarékpénztár régi szolgálója vérben fetrengve, összeszürkálva és megfojtogatva küzd a halállal. Hörögve beszélt valamit, de nem lehetett érteni. Rögtön megindították a nyomozást és el is fogtak egy Furlong János nevű, elvetemült oláh embert, a ki a gyilkosságot valószínűleg elkövette.

— A szerelemes asszony románcza. Kosztolnik Danielné zentai asszonyt nem szerette a férje. A szegény asszony sok keserves könnyel áztatta a zsebkendőjét, mialatt a férje a kedvesénél mulatott. S hiába volt a feleség minden könyörgése és rimázkodása; az ura csak nem akart feléje hajolni. A szerelem közel van a kétségbeeséshez, a kétségbeesés pedig a kénes gyufához s így történt, hogy a mellözött asszony pár hónappal ezelőtt gyufaoldattal megmérgezte magát. Ot hónapig feküdt nagy kínok között a mint nekünk írják, a szegény asszonyt csak tegnap váltotta meg a halál keserves szenvedéseitől.

GYÁSZROVAT.

† Schattelesz Mór eihunytárol részvétellel vettük az alábbi gyászrovatot: Alólirottak mélyen megsomorodott szívvel tudadják a felejtethetlen jó férj, édes atya, nagyatyja, déd-anya, testvér és rokonnak Schattelesz Mórnak folyó hó 5-én délben 12 órakor életének 66-ik. boldogházasságának 28-ik évében, hosszú szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak hült tetemei elhelyezésére a megh. d. u. 2 órakor lesznek Vörösmarthy-utca 3-ik szám házból az aradi izr. sirkertben örök nyugalomra elhelyezve. Béke lengjen hamvai felett! Aradon, 1896. évi november hó 5-én. özv. Schattelesz Mórné, szül. Engl Johanna, neje. Schattelesz Rossalla férj. Ofner Józsefné, Julosa férj. Ofner Mihályné. Johanna férj. Krischner Dávidné. Berta, özv. Grüner Pálné, Sóza férj. Klein Józsefné, Cecília férj. Löwinger Albertné. Schattelesz József. Giza, Auréilia férj. Dietrichstein Józsefné, Terka férj. Weisz Adolfné, Rezsai, Irén, Miksa, Bösike, gyermekei Schattelesz Simon, özv. Springer Józsefné szül. Schattelesz Erzsébet, Kohn MÉR-

kuszné szül. Schattelesz Klára, Kohn Farkasné szül. Schattelesz Vera, testvérei. Kohn Mar-kusz, Hohn Farkas, sógorok. Számos unoka és dédunoka. Engl Ignáts, apósa, Ofner József, Ofner Mihály, Krischner Dávid, Klein József, Löwinger Albert, Dietrichstein József Weisz Adolf, vök.

KATONAZENE-HANGVERSENY

MA ESTE

a cs. és kir. 33-ik gyalogezred

zenekarának

HANGVERSENYE

a központi szálló

nagy dísz-éttermében.

Kezdete este 8 órakor.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: A századvégi leányok, szimf., másodszor.)
Vasárnap: Délután: Csigánybáró, operetta. Este: A vigécetek, életkép.

A századvégi leányok.

— Bemutató előadás október 6-án. —

(Sz. I.) Érdekes volt a színház képe. A nézőtér megtelt férfakkal és asszonyokkal. Leányok alig voltak. Pedig nekik való darab. Annyi szentimentalizmus s pedig hamis szentimentalizmus van ebben a meghamisított nevű darabban, hogy azt csak fiatal leányok méltathatják. A mi merészség a darabban van, oly szelid, kadásu, hogy alig is nevezhető annak. Az asszonyok a nézőtérén nagy várakozással néztek a színpadra, látszólag rajtuk, hogy összehasonlítani s ott van lelki szemük előtt a könyv, melyről érdekes volna megtudni, hány példányban forgott közközen városunkban. Az érdeklődésük végig kitartott, de nem járt csatlódás nélkül. A drámában több az unalmas mint az érdekes. A regény gondolkodásra, és vitatkozásra való anyagot ad, a szimf. olyan építmény, mely egészében és részeiben nem bír a művészi hatás tulajdonságaival. Nagyon rossz darab.

A mint Marcel Prevost regényének a ozi-me van meghamisítva, olyan hazugok az alakok is a szimf. A regényben nem azok. Az író maga is tiltakozik a regény bevezetésében az általánosítás ellen, nincs tehát ok hinnünk, hogy Párisban a fiatal leányok csupa Maudok és Jaquelineok. De ha nyit szemmel, elfogulatlanul nézünk körül a magyar társaséletben — s nemcsak a fővárosban, hanem nagyobb vidéki városainkban is — megtaláljuk ennek a léha, önző élvezni vágyó, igaz, hogy inkább csak szabad száju, mint szabad tettű társaságnak az elemeit. — Elemeket Maudból, a ki az eszén át szüri érzéseit, Jaquelineból, a ki a kicsapongásig szabad száju és józan mint egy bankdirektor, aztán különösen Tessier Hetorból, a ki mosolygó szkepticizmussal szemléli az élvezetek árját, melyből ő csak annyit merit, hogy annál szomszárabbban kívánja a csendesebb, az igazi boldogságot.

A regényt élvezettel olvassa mindenki, aki islését a gondolkodás által szokta fejleszteni, a darabban annak telhetik csak kedve, aki gondolkodás nélkül fogadja el a helyzeteket és a meg nem értett karakterek cselekedeteit csak a szemével nézi. A léleknek ehhez a darabhoz nincs köze.

As előadás a társulat nagy igyekezetéről tett tanúságot. Jól megtanulták a szerepeket s a rendező eléggé be is gyakorolta a nagy személyzetet. Természetesen lehetetlen, hogy kirívó fonákosságok ne zavarják az előadást, melyben ha kicsi szerepekben is az előkelő modort kell képviselniök segédszínészeknek és a karbólvalóknak, akik az előkelő hangot épenséggel nem ismerik. Meddő dolog volna ezekre a részletekre kiterjeszkedni. Ha nevetek is a nézőtérén azokon a panoptikumban alkalmazottakhoz hasonló alakokon, akik a színen ágáltak, mégsem lehet nélkülök a darabot előadni. Es a darabot a közönségnek elvégre meg kell ismernie.

Paulainé Adorján Berta Maud szerepét gondosan kidolgozta. Előkelő egyéniség volt, melynek lebilincselő erejét méltán érezték a környezetében lévő. A gondolkodó és által pánozelozott szív mélyéből néhány mély, erős érzést megragadó közvetlenséggel fejezett ki, így tévén rokonszenvéssé az alakot, mely a darabban sokszor az érthetlenségig passiv. A regényben jól kidomborodik az ő karakterének az akcióvá. Talán az előadásban is segíthetne esen az elismerésben méltán részesült művész, ha intelligenciája a társalgási hang több árnyalatával, főleg akaraterejének apodiktikusabb megnyilatkozásával nyerne kifejezést.

Mószáros Giza temperamentuma megfelelő Jaqueline szerepéhez, melyet tehetséggel érvényesített. Egy kezdő tehetségével, mely a részletekben bizony meg-megtéved, de a fejlődésre kilátást nyit. A mesterkelt naivitás csapongó jókedvének hangja sokszor volt igen mulatságos, de nem egyszer olyan magasra ugrott, a hol már a szép határa nagyon közel van. A művészetben az önfegyelm igen fontos dolog.

A sok szereplő közül a méltató megemlítésre számot tarthatnak Báosné, Balla, Tompa, Fóti Frida, Horváth Paula, (csak ne hangsúlyozna olyan tudományosan) és Rónaszékiné.

Az előadás 10 óráig tartott. A szin szépen volt rendezve. Jó volna azonban, ha ezenfölül a rendező a nevek kiejtésére is egy kis gondot fordítana és pl. a felírt szó használatára megtanítaná azt az elsőrendű tagot, a ki olyan megdöbbenést keltett saját külön kiejtésével.

* A vigécetek. Kovessy Albert énekes bohóata, mely a fővárosban rendkívül sikert aratott, holnap vasárnap kerül először színre színházunkban. A darabban kevés kivétellel az egész személyzet el van foglalva. A két énekes női szerepet Rontay Boriska és Inkay Gizella a vigéceteket: Tompa, Nyáray, Szendrey, Iványi és Vihari játsszák. Játsszanak még, Rónaszék, Báos, Balla, Tábori, Láng Etel stb. A darabban előfordul a híres Jambó társaság is melyben a tenor szerepet Déry Jenő tenorista éneki.

* Eibenschütz Ilona kisasszony hangversenye iránt igen élénk érdeklődés mutatkozik, s remélhetőleg a Krispin-féle teremben Aradváros intelligens zenekedvelő közönségének színejava fog egymásnak találkozót adni vasárnap délután. Szerdai számunkban a hangverseny kezdetének idejét d. u. 5 és fél órára jeleztük; mint újabban értesülünk, a koncert kezdete pontban 6 órakor d. u. lesz.

* Trilby. A „Pallas” irodalmi részvenytársaság kiadásában Budapeston (V. Kálmán-utca 2), a napokban egy rendkívül szenzációs regény jelent meg magyar fordításban, igen csinos kiállításban. A „Trilby” ez, George du Maurier angol író nagyhatású regénye, a mely Európa összes országaiban sok ezer kiadást ért. Egy megható és bájos bohém-történetet tárgyal, mely a párisi Quartier Latin-ban és Londonban játszik. Szerzője, a ki most halt meg, ez egy regényéből milliómos lett. A regény meséjét feldolgozták színdarabnak is, a mely valóságos lázba ejtette a közönséget. Legközelebb nálunk is

elő fogják adni a Vigszínházban. A nagyhatású, rendkívül érdekes regényt, a melyet Szardahelyi Sándor írt, a magyar nyelvvel, melegen figyelmébe ajánljuk olvasóinknak. Az ára 1 frt 60 kr. s kapható minden könyvkereskedésben.

* A magyar nemzet története. A monumentális alkotások közül nem utolsó helyet foglalják el azok, melyeket a szellemi munka a magyar irodalom emelt az ezredév emlékére. Ilyennek mondhatjuk méltán, mert az is, a Szalay Baróti „Magyar nemzet története”, melylyel a Lampele Róbert (Wodianer F. és fia) budapesti kiadóház kívánt hozzájárulni a millenium emlékének megőrzéséhez. mert hiszen nyelve mellett történetében is egy nemzet. A jelzett emlékszerű nagy munkából most vettük a 49-ik füzetet a mely különösen leköti figyelmünket. Felgördül benne hazánk egyik legdicőségesebb korszaka, eseményeink történeti függőye. Thursó György, a Báthoryak, Bethlenek és Pázmányok héroszi szereplésével egészen II. Mátyás király haláláig. Mily gazdag s érdekes tartalom, mily dús képdísz ismét! Az utóbbiról következő felsorolásunk tanuskodik: Thursó György arcképe és aláírása. II. Mátyás király, Khlesl Menyhért bíboros, Báthory Gábor aláírása, Báthory Gábor erdélyi fejedelem, Bethlen Gábor erdélyi fejedelem, II. Mátyás mint római császár, Pázmány Péter arcképe és aláírása, Thursó György nádor, II. Mátyás király a ravatalon, a cseh helytartók kidobása.

TÁVIRATOK.

Dániel Ernő báró.

Budapest, november 6. (Saj. tud. táv.) O felsége Dániel Ernő kereskedelemügyi minisztert a magyar bároság adományozásával tüntette ki s ezzel együtt a főrendiház örökös tagjává nevezte ki. A szabadelvű pártban nagy lelkesedést szült a kitüntetés híre s rövid idő múlva százan és százan írják alá a kitett üdvözlőivet.

Magas kitüntetés.

Budapest, november 6. (Saj. tud. táv.) Az „Academia d'Italia” Laureucic Gyula irodalmi vállalati igazgatót tiszteletbeli tagjává választotta s neki az első osztályú csillagot adományozta.

Az abrudbányai mandátum.

Abrudbánya november 6. (Saj. tud. táv.) Abrudbányán tudvalevőleg Lukács László pénzügyminisztert egyhangulag megválasztották képviselőnek. A választók szomorúan vették tudomásul képviselőjük ama kijelentését, hogy ő az egri mandátumot tartja meg. Ha már az övéket nem tartja meg, arra kérték a minisztert, hogy ajánljon nekik jelöltet. Valószínű, hogy Téglás Károly topánfalvi állami főerdészt fogja ajánlani, a kit így egyhangulag megválasztanak.

Kirabolt templom.

Görömböly november 6. (Saj. tud. táv.) A katolikus templomba az éjjel betörték s az összes arany és ezüst tárgyakat elvitték.

Sikkasztó könyvelő.

Makó, november 6. (Saj. tud. távirata.) Löw Imre hódmezővásárhelyi illetőségű 24 éves könyvelő, november 2-ikán Irioz és Pollák makói gabonakereskedő cégtől 1000 forintot elsikkasztott, számos üzleti irományt ellopotott és azután megszökött. Országosan közzérik.

Vasuti szerencsétlenség.

Madrid, november 6. (Saj. tud. táv.) A gyorsvonat, melylyel Polavija tábornok Barcelonába utazott a chipranai

pályaudvar közelében összeütközött egy másik vonattal. Mindkét vonat vezetője és gépésze megsebesült. Polavija tábornok és felesége továbbá Cuevas márki, egy kisasszony és az Epoca egyik munkatársa könnyebb sérüléseket szenvedtek. Több vagon elpusztult.

Zavargás.

Páris, november 6. (Saj. tud. táv.) A „Havas ügynökség” jelenti Athenből: Szaloniki görög községében nagy az izgatottság a metropolita ellen ennek közgazgatási rendszabályai miatt. Zavargásoktól tartanak. Hat francia gőzöst várnak Szalonikibe. A „Marcean” hajó Szmyrnába indult.

Földrengés.

Athén, nov. 6. (Saj. tud. távirata.) Zante szigetén reggeli 3 órakor erős földrengést éreztek, mely azonban kárt nem okozott.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabnavásár.

— Saját tudósítástól. —

Arad, november 6.

A termelők nagymérvű elfoglaltsága miatt ma igen csekély forgalom volt, mely a szilárd irányzat folytán, élénk keresletnek örvendezett.

Behozott mintegy 500 métermázsa buza és mintegy 100 métermázsa tengeri, mely a következő áron kelt el:

- Uj-buza I-ső minőségű 7 forint — krtól 7 forint 10 krig.
- Uj-buza a közép minőségű 6 forint 80 krtól 7 frt — krig.
- Uj-tengeri morzsolt 2 forint 60 krtól 2 forint 70 krig.
- Rozs — névleges jegyzés — 5 forint 50 krig.
- Zab — névleges jegyzés — 4 forint 80 krig.
- Arpa — névleges jegyzés — 3 forint 70 krig.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes Lajos özég jelentése. —

Budapest, november 6.

Gabonaüzlet: Buzát ma jól kínáltak a vételkedv gyenge volt s az irányzat ellanygult. Elkelt 30000 métermázsa buza 3 1/2 krral olcsóbban.

Határidőüzlet: Amerikából igen lanyha árfolyamokat jelentettek, mire nálunk is igen lanyhán indult az üzlet s közepes élénkség mellett ugy zárult is.

Zárul 12 órakor:

Őszi buza	—
Tavaszi buza	7.92— 7.94
Buza május—júniusra	—
Tavaszi tengeri	4.12— 4.14
Őszi tengeri	—
Tavaszi zab	5.90— 5.92
Őszi zab	—
Tavaszi rozs	6.82— 6.84
Őszi rozs	—
Tavaszi repese	11.35—11.40

Értéktőzsde: Közepes forgalom mellett az árak változatlanok.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	866.50
Magyar hitelrészvény	402.50
Osztrák államvasut	359.75
Lombard	—
Jelszlog hitelbank	—
Rima-Murányi	—
Villamosvasut	—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.

— November 5. —

Hízott sertésárak: L. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (súlyban) — krig. Fialat nehéz (párónként 820 kilogrammon felüli súlyban) 54—56 krig. Fialat közép (párónként 251—320 kilogramm súlyban) — krig. Fialat könnyű (párónként 260 kilogrammig terjedő súlyban) — krig. (párónként 400 kilogrammon felüli súlyban) — krig. Öreg közép (párónként 300—400 kilogramm súlyban) — krig. Közép (párónként 220—220 kilogramm súlyban) — krig. Könnyű (párónként 220 ki-

logrammig terjedő súlyban) — krig. II. Magyar ssertett: Nehéz (párónként 220 kilogrammig terjedő súlyban) — krig. Sertés-lótszám: 1896. évi november hó 3-án volt készlet 6319 darab, 1896. évi november hó 4-én felhajtott 823 darab, 1896. évi november hó 4-én elszállított 153 darab, 1896. évi november hó 5-én maradt készletben 6492 darab. — A hízott sertés üzletirányzata: Változatlan.

S Z E J Z S Z I E T.

— November 6. —

Mai jegyzéseink: Készára nagyban ayora szoss 50 forint 50 krajczár, kcsinyber 51 forint — krajczár hordó nélkül, per 100 liter 1/2 boleértve 25 frt fogyasztási adót. Szárított moslék 5 frt 20 kr. métermázsanként.

Budapesti gabnabörze.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, november 6. é. n. 5 óra.

Buza bászai uj	7.65— 8.05
Buza tiszavidéki	7.80— 8.15
Buza pestvidéki	7.75— 8.10
Buza fejezmeg, el	7.75— 8.10
Buza bászai	7.90— 8.15
Rozs uj, elsőrendű	6.70— 6.75
Rozs uj, másodrendű	6.80— 6.85
Arpa takarmány	4.— 4.30
Arpa égetni való	5.10— 5.90
Arpa sörfőzdei	6.50— 8.—
Zab	5.60— 6.05
Tengeri bászai	4.35— 4.80
Tengeri másnemű	4.15— 4.20
Káposzta-repeze bászai	11.25—11.75
Köles	5.35— 5.30
Buza március—április	—
Buza szeptember—október	7.89— 7.91
Buza május—június	—
Rozs szeptember—október	6.77— 6.80
Tengeri május—június	4.09— 4.11
Tengeri július—augusztus	—
Tengeri októberre	—
Zab március—április	5.39— 5.92
Zab szeptember—október	—
Káposzta-repeze augusztus—szeptember	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1896. november 6.

Magyar aranyjárdék 4%	121.50
Magyar koronajárdék 4%	99.20
Magyar arany 4 1/2%	122.—
Magyar ezüst 4 1/2%	101.—
Magyar keleti vasut 1876.	120.75
Magyar földterhermentesítési kötvény	97.10
Magyar italmográltási kötvény	100.—
Horvat-szlavon földterhermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyerevény-sorsjegy kölesön	153.—
Tiszszabályozási és szegedi kölesön	187.—
Osztrák papírjárdék	101.—
Osztrák járadék ezüst	101.—
Osztrák járadék arany	122.50
Koronajárdék	101.—
1860-iki államsorsjegyek	144.—
Osztrák-magyar bankrészvény	935.—
Magyar hitelbank részvény	401.25
Osztrák hitelbank részvény	385.80
Osztrák-magyar államvasut	357.95
20 frankos arany (Napoleonádor)	9.52
Német: birodalmi marka	58.70
London	119.70
Páris	47.55

Aradvárosi színház.

Bérlet 86. szám. Bérlet 86. szám.

Szombaton, 1896. évi november 7-én

A századvégi leányok.

Színmű 8 felvonásban. Irta: Marcel Prevost. Fordította: Ivánfi Jenő.

S Z E M É L Y E K:

Harden	Bács K.	Maxime	Tompa K.
Tessier	Kövi Ede.	Etienne	Horváth P.
Heotor	Szendrei M.	Reverciorné	Láng Etel.
Lestranger	Iványi A.	Madeline	Biró Irén.
Suberseaux	Balla E.	Marthe	Hunyadiné.
De Vouvené	Bácsné.	Ucelli	Rónaszókiné.
Maud	Paulayné.	Caecile Ambre	Kövi Kornél.
Jaqueline	Mészáros G.	Dóra Calmell Balázs	Ilna.
Jeane	Fóti Frida.	Dr. Krausz	Tábori Emil.

Kezdet 7 órakor.

IDEGENEK NEVSORA.

— November 6. —

Központi szálloda: Sugár Desső hivatalnok, Budapest. Böhm Sándor hivatalnok. Saeged. Seidner Mór hadnagy, Berzova. Váradi Kálmánné tábtábiró neje, Nagylak. Göts János munkavesető, Budapest.

Náder szálloda: Moskovits Mór bérlő, Csúcs. Bolváry Andor szabó, Szeged. Csehe Géza kereskedő, Győrök. Pollák Ferencz kereskedő, Szemlak. Dr. Körmeny Gyula orvos, Brád. Grünberger M. kereskedő, Mészöghyos. Gramburg Alajos hadnagy, Kornyst.

Feljelős szerkesztő: Vass Géza.

Aradi első takarékpénztár.

Van szerencsénk t. üzletfeleinket és a nagyérdemű közönséget értesíteni, miszerint

hivatali helyiségeinket a mai napon

Atzél Péter-utca 1. sz. a. házukba

(a színházzal szemben)

helyeztük át.

Arad, 1896. november 1-én.

Az aradi első takarékpénztár

igazgatósága.

744/1896. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a borosjenői kir. járásbíróóság 1896. évi 2231. P. sz. végzése következtében Dr. Vajda István ügyvéd által képviselt Simalya Mihály és fia javára Braun Herman ellen 114 frt s jár. erejéig 1896. évi január hó 18-án fogantatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 320 frtra becsült szobabutorok, 4 darab rézüst és 1 trieur rostából álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a borosjenői kir. járásbíróóság 6869/1896. sz. végzése folytán 114 frt tökekövetelés, ennek 1895. évi november hó 18. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 61 frt 45 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig Felménesen alperes lakásán leendő eszközésére 1896. évi november hó 19-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Borosjenőn, 1896. évi november hó 3-ik napján.

Bogye Gábor,

1608. kir. bírósági végrehajtó.

23998/1896. szám.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú főmívelésügyi m. kir. Minister urnak f. évi október 6-án 54422 szám alatt kelt rendelete nyomán ezennel közhírré tesszük, hogy mindazok kik Arad sz. kir. város törvényhatósági területen laknak, és a mezőgazdasági termények, termékek és czikkek illetve az ezek hamisítására alkalmas anyagoknak szakczerü megvizsgálásai ohajtják eszközöltetni, a Budapesten székelő m. k. állomás megvizsgáló állomás vezetőségéhez forduljanak.

Aradon, 1896. évi október hó 24-én

A városi tanács.

M. kir. államvasutak Üzletvezetőség Kolozsvártt.

24545/1896 I. d.

Pályázati hirdetmény

pályafentartási fák szállítása iránt.

A magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége a vonalai szükségletének fedezésére az 1897. és esetleg a következő 1898. és 1899. években szükséges pályafentartási fák szállításának biztosítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az 1897. évi szükséglet, mely a tényleges megrendelés alkalmával még felemelhető esetleg lejjebbithető a következő: Tölgyfadeszka 7m³. Vörös fenyő deszka szükség szerint. Faragott tölgyfa 7-0 m-ig 488 m³, 7-12 m-ig 178 m³, 12 m felüli szükség szerint. Kerítés sűrítési lécz puhafából 2100 drb., Kerítés sűrítési lécz keményfából 800 drb. Vágott lécz puhafából 98 m³. Kerítés oszlop tölgyfából 200 drb. Tölgyfapalló pályafentartási czélokra 30 m³, hidpadozathoz. Vörösfenyőfa palló szükség szerint. Puhafarud különféle szükség szerint. Keményfa rud szükség szerint m³. Kerítési rud tölgyfából 6060 m. Puhafából 13200 m. Tölgyszálfa pályafentartási 134 m³. vízmentesítéshez szükség szerint. Fedőszindely 42 cm hosszú 230,000 drb. Távirida oszlop tölgyfából 15 drb. A fenti anyagok pontos méretei a részletes méret jegyzékben vannak felsorolva mely méret jegyzék ajánlati minta és pályázati feltételek az alolirt üzletvezetőségél és az összes kereskedelmi és iparkamaráknál ingyen kapható, míg az általános és különleges szállítási feltételek csakis készpénz ellenében a magy. kir. államvasutak nyomtatványtárától (Bpest Andrassy-ut 73/75 sz.) 25 illetve 15 krnyi áron szerezhetők meg.

Az ajánlatok a külön e czélra szerkesztett ajánlati mintán teendők.

A szállítás a magy. kir. államvasutaknál érvényben lévő s anyagok szállítására vonatkozó 122291/90 számú általános- valamint az épület és vágott fák szállítására vonatkozó 136719/92 számú különleges feltételek értelmében eszközölendő, mely feltételeket a pályázati határidőig alulirt üzletvezetőség anyag és leltár beszerzési osztályánál valamint a magy. kir. államvasutak igazgatóságánál és minden üzletvezetőségél naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ivenként 50 kros magyar okmánybélyeggel ellátott ajánlatok ezen alábbi külczimme:

«Ajánlat épületfák szállítására 24545/96 számhoz» 1896. évi november hó 18-án déli 12

óráig a magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségnek általános osztálya főnökéhez benyújtandók vagy posta útján beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 5%-ka készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1896. évi november hó 11. éni déli 12 óráig a kolozsvári üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál leteendő esetleg posta útján oda beküldendő.

Kolozsvár, 1896. október havában.

Az üzletvezetőség.



12415/96. kh.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium 61369/II. 39. szám alatt kelt intézményével jóváhagyott 12757/453/884 sz. szabályrendelet alapján azon ház és telek tulajdonosokat, kiknek házuk előtt a jár a, kövezet vagy asphalt burkolattal elátva nincsen, felhivom hogy telkeik előtt a gyalog járó f. é. november hó 30. ig terjedő idő alatt 1 és fél méter az ennél keskenyebb járdákat pedig egész szélességben és 15 cm. vastagságban homok réteggel akként látassék el, hogy a víz felfogó árok vagy folyóka felé 5 cm-ternyi eséssel birjon.

Köteles továbbá ház és telek tulajdonos a gyalog járok mellett elvonuló vízvezető árkot telke és háza utca vonalának hosszában a városi mérnöki hivatal által előirt utasítás és mérték szerint kivágtatni és azt tisztán tartani, nem különben köteles ezen vízvezető árkokon keresztül a kocsii bejáratnál hidat építtetni s azt folyton jó karban tartani.

Kik ezen rendeletnek eleget nem tesznek 2 fttól 25 fttig terjedhető pénzbírsággal büntetnek és ezen büntetésen felül az elmulasztott munka az illető költségére hivatalból fog eszközöltetni.

Tekintve, hogy a Maros vizállása ez idő szerint igen kicsiny, ajánlom hogy a homok szükségletét az erre utaltak a nagyobb vizállás beállta előtt szerezzék be, mert azon szokásos védekezés hogy a homokolás a magas vizállás miatt nem eszközölhető, figyelembe vétetni nem fog.

Arad 1896. október 13.

Sarlot

főkapitány.

